

Základní škola a Mateřská škola Pecka

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
pro školní rok 2026/2027

Obsah

1. Základní údaje.....	4
2. Úvod.....	4
3. Charakteristika školy.....	5
4. Východiska pro vypracování školního programu prevence sociálně nežádoucích jevů.....	5
5. Analýza současného stavu primární prevence.....	6
8. Témata prevence rizikového chování realizovaná mimo výuku.....	12
9. Kontakty.....	14
10. Evaluace.....	15
Příloha č. 1 – Krizový plán školy	17
Příloha č. 2 – Krizový plán proti šikaně.....	19
Příloha č. 3 – Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti	23

1. Základní údaje

Jméno ŠMP: Mgr. Libor Stuchlík

Další pracovníci ŠPP: Mgr. Alena Müllerová (výchovný poradce)

E-mail: zs.pecka@seznam.cz

IČ organizace: 60114011

Název organizace: Základní škola a mateřská škola Pecka

Ředitelka: Mgr. Šárka Kodymová (zs.pecka@seznam.cz, telefon – 736 481 598)

Adresa školy: Pecka 38, 507 82 Pecka

Zřizovatel: Městys Pecka

Tabulka 1: Počet tříd a počet žáků k září 2026:

Ročník školní docházky	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem žáků v ročníku
1.	5	11	16
2.	11	7	18
3.	3	6	9
4.	8	6	14
5.	4	15	19
6.	8	6	14
7.	6	9	15
8.	3	5	8
9.	8	2	10
Celkem	56	67	123

2. Úvod

Preventivní program je základním strategickým dokumentem školy v oblasti prevence rizikového chování. Vychází z platné legislativy ČR a je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Jde o konkrétní plán aktivit, opatření a metodických postupů, které směřují k vytváření bezpečného a zdravého prostředí pro všechny žáky, pedagogy i ostatní pracovníky školy.

3. Charakteristika školy

Základní škola Pecka je plně organizovaná škola s 1. i 2. stupněm se spádovou oblastí obce Pecka a okolí, dopravně dostupná autobusovými linkami. Menší počty žáků ve třídách umožňují ideální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků mimořádně nadaných a zároveň plně individuální přístup k práci s žáky ostatními.

Součástí školy je mateřská škola, školní družina, školní jídelna, školní výdejna. Učíme podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučování probíhá od 07:30 - 15:05. Školní družina funguje od 06:45 - 07:10, 11:10 - 15:30. Škola je z bezpečnostních důvodů po celý den uzavřena.

4. Východiska pro vypracování školního programu prevence sociálně nežádoucích jevů

- Školský zákon §29, novela platná od 1. 9. 2025
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Školní vzdělávací program základní školy Pecka
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28 s jednotlivými přílohami
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, (č. j. MSMT-780/2024-1)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016
- Vyhodnocení školního preventivního programu prevence rizikového chování za školní rok 2024-2025
- Školní řád základní školy Pecka

5. Analýza současného stavu primární prevence

Naše škola sází na kombinaci odborného vzdělávání, zážitkové pedagogiky a otevřené komunikace.

V naší škole po celý rok probíhají **tematické besedy** s odborníky. Klademe důraz na to, aby tyto akce nebyly pouze pasivním příjmem informací.

- **Evaluace a reflexe:** Bezprostředně po každé besedě probíhá ve třídách společná evaluace s žáky. Tato zpětná vazba nám umožňuje zjistit, jak žáci dané téma pochopili, co je zaujalo a zda je potřeba se některým aspektům věnovat hlouběji v rámci běžné výuky.

Věříme, že nejlepší prevencí je budování pozitivních vztahů v kolektivu. Proto do programu pravidelně zařazujeme:

- **Výlety do přírody a exkurze:** Zaměřujeme se na environmentální výchovu, kulturu a sportovně-relaxační aktivity. Cílem těchto akcí je zamezit výskytu negativních jevů (jako je nuda, experimentování s návykovými látkami) tím, že žákům ukazujeme hodnotu aktivního životního stylu.
- **Posilování třídních kolektivů:** Společné zážitky mimo školní lavice přirozeně budují důvěru mezi žáky a učiteli, což usnadňuje včasné odhalení případných varovných signálů v chování.

Prevence pro nás nekončí za branami školy. Považujeme za klíčové, aby byli o našich krocích informováni i zákonní zástupci a širší veřejnost.

- **Mediální výstupy:** Pravidelně publikujeme **články v místním tisku**, kde informujeme o realizovaných preventivních programech a úspěších našich žáků. Tím budujeme obraz školy jako bezpečného a transparentního místa.
- **Zapojení rodičů:** Informovanost rodičů skrze noviny a školní kanály zvyšuje jejich důvěru v preventivní systém školy a usnadňuje případnou spolupráci při řešení konkrétních problémů.

Prevence je tématem celého pedagogického sboru, nikoliv pouze školního metodika prevence.

- **Pedagogické rady a porady:** Jednotlivé preventivní aktivity, jejich průběh a výsledky evaluací jsou pravidelným bodem našich porad. Tento přístup zajišťuje, že všichni vyučující mají přehled o aktuálním dění a mohou na situaci v jednotlivých třídách jednotně reagovat.

6. Dlouhodobé a krátkodobé cíle školy

Dlouhodobé cíle

- **Prevence a intervence:** Systematicky minimalizovat výskyt rizikového chování a posilovat schopnost žáků čelit sociálně nežádoucím jevům.
- **Osobnostní rozvoj:** Rozvíjet u žáků psychickou odolnost, dovednosti pro zvládání zátěžových situací a přijetí plné zodpovědnosti za své vlastní rozhodování a chování.
- **Hodnoty a postoje:** Formovat ucelený žebříček hodnot založený na úctě k druhým, solidaritě a aktivní pomoci v rámci školní komunity.
- **Zdravý životní styl:** Motivovat žáky k aktivní péči o fyzické i duševní zdraví a k pochopení dopadů vlastního jednání na zdraví ostatních.
- **Profesionalizace:** Zajišťovat kontinuální a odborné vzdělávání pedagogického sboru v aktuálních trendech prevence.

Krátkodobé cíle

Rozvoj školního klimatu a podpora aktivit žáků

- **Aktivizace žáků:** Podporovat vlastní iniciativu žáků skrze společné projekty napříč ročníky, které posilují pocit sounáležitosti ke škole.
- **Komunikační dovednosti:** Systematicky vytvářet u žáků správné návyky v sociální komunikaci a řešení konfliktů, se zvláštním zřetelem na prevenci rizik spojených se sociálními sítěmi.
- **Alternativy k technologiím:** Aktivně propagovat a nabízet možnosti smysluplného trávení volného času v prostorách školy (přestávkové zóny, kroužky), které tvoří protiváhu k nadměrnému času strávenému s moderními technologiemi.

Spolupráce s rodiči a odbornou veřejností

- **Prevence záškoláctví:** Eliminovat projevy skrytého záškoláctví nastavením úzké spolupráce mezi školou, rodiči, dětskými lékaři a orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).
- **Zapojení rodiny:** Aktivizovat rodiče k hlubšímu zájmu o prevenci rizikového chování jejich dětí prostřednictvím osvětových setkání a pravidelného informování o aktuálních hrozbách.
- **Síťování:** Efektivně využívat odbornou pomoc a metodickou podporu externích organizací (PPP, krizová centra, Policie ČR) pro realizaci specializovaných preventivních programů.

Profesionalizace pedagogického sboru

- **Týmový přístup:** Plně zapojit všechny pedagogické pracovníky (nejen metodika prevence) do systému školní prevence, aby byli schopni jednotně reagovat na rizikové jevy.
- **Vzdělávání:** Zaměřit se na školení pedagogů v oblasti včasné detekce rizikového chování a v metodách práce s třídním kolektivem v online i offline prostředí.

7. Témata prevence rizikového chování začleněná do vyučovacích předmětů na 1. a 2. stupni ZŠ

Tabulka 2: Témata prevence rizikového chování a jejich výstupy

	Témata prevence rizikového chování	Výstupy vzdělávání ¹
1. – 3. ročník	Vztahy mezi dětmi:² pozitivní komunikace, spolupráce, řešení drobných konfliktů, prevence posmívání a ubližování Bezpečí: bezpečné chování ve škole, doma, na hřišti, v dopravě, základy první pomoci³ Zdravý životní styl: osobní hygiena, zdravé stravování, význam pohybu Základy bezpečné práce s médii: ochrana soukromí (nesdělování hesel, osobních údajů), základní pravidla chování online	Vztahy mezi dětmi: Žák dokáže popsat, jak se projevuje kamarádství a respekt k druhým. Žák umí rozlišit laskavé a nelaskavé chování. Žák dokáže s pomocí učitele řešit jednoduché konflikty nenásilnou cestou. Žák chápe důležitost spolupráce ve skupině. Bezpečí: Žák zná základní pravidla bezpečného chování ve škole a jejím okolí. Žák dokáže popsat, jak se chovat bezpečně na hřišti a při sportu. Žák zná základní pravidla bezpečného pohybu v dopravním prostředí (chodec, cyklista). Žák ví, na koho se obrátit v případě úrazu nebo ohrožení. Zdravý životní styl: Žák si osvojuje základní hygienické návyky (mytí rukou, čištění zubů). Žák rozumí významu zdravé

		výživy a dokáže vyjmenovat základní skupiny potravin. Žák chápe důležitost pravidelného pohybu pro své zdraví. Základy bezpečné práce s médii: Žák ví, že na internetu se nesmí sdělovat osobní údaje (jméno, adresa, heslo). Žák chápe, že ne vše, co se na internetu píše, je pravda. Žák ví, že v případě nepříjemné situace na internetu se má obrátit na dospělého
4. – 5. ročník	Šikana a kyberšikana:⁴ rozpoznání různých forem, role oběti, agresora a svědka, možnosti pomoci Návykové látky: základní informace o škodlivosti kouření, alkoholu a jiných návykových látek Zdravý životní styl: význam vyvážené stravy, pitného režimu, aktivního trávení volného času, duševní hygieny Bezpečné užívání internetu a médií:⁵ rizika online komunikace, kyberšikana, závislosti na hrách a sociálních sítích, kritické hodnocení informací	Šikana a kyberšikana: Žák dokáže definovat šikanu a kyberšikanu a rozlišit jejich různé formy. Žák chápe negativní dopady šikany na oběť i agresora. Žák zná možnosti, jak se bránit šikaně a na koho se obrátit o pomoc. Žák si uvědomuje svou roli svědka šikany a zná možnosti, jak pomoci. Návykové látky: Žák má základní povědomí o škodlivosti kouření, alkoholu a jiných návykových látek na lidské zdraví. Žák chápe, proč je důležité odmítat nabídky návykových látek. Zdravý životní styl: Žák dokáže sestavit jednoduchý jídelníček s ohledem na zásady zdravé výživy. Žák rozumí významu pravidelného a aktivního odpočinku pro fyzické i duševní zdraví. Žák si osvojuje základy duševní hygieny (relaxace, zvládání stresu). Bezpečné užívání internetu a médií: Žák si uvědomuje rizika spojená s online komunikací a sociálními sítěmi. Žák zná pravidla pro ochranu svého soukromí na internetu. Žák dokáže kriticky hodnotit informace z různých online zdrojů. Žák si uvědomuje rizika závislosti na hrách a sociálních sítích a zná zásady zdravého užívání
6. – 9. ročník	Závislosti: podrobné informace o rizicích a důsledcích užívání legálních i nelegálních drog, alkoholu, tabáku, patologického	Závislosti: Žák podrobně zná rizika a důsledky užívání legálních a nelegálních drog, alkoholu, tabáku, patologického hráčství a závislosti na

	hráčství a závislosti na internetu a sociálních sítích Šikana a kyberšikana: komplexní pohled na problematiku, právní aspekty, možnosti intervence. Rizikové sexuální chování:⁶ prevence předčasněho a nechráněného sexu, sexuálního násilí a zneužívání. Extremismus a projevy nesnášenlivosti:⁷ prevence rasismu, xenofobie, homofobie a dalších forem diskriminace Poruchy příjmu potravy: základní informace o anorexii, bulimii a dalších poruchách Sebepoškozování a sebevražedné tendence: rozpoznání varovných signálů, možnosti pomoci Právní vědomí:⁸ základy právního systému a odpovědnosti za své činy	internetu a sociálních sítích na fyzické, psychické a sociální zdraví. Žák chápe mechanismy vzniku závislosti a možnosti prevence a léčby. Žák dokáže kriticky analyzovat reklamy a mediální vlivy propagující návykové látky a rizikové chování. Žák zná instituce a organizace poskytující pomoc v oblasti závislostí. Šikana a kyberšikana: Žák komplexně chápe problematiku šikany a kyberšikany, včetně právních aspektů a trestní odpovědnosti. Žák zná různé strategie prevence a intervence šikany na úrovni jednotlivce, skupiny i školy. Žák si uvědomuje etické a morální aspekty kyberprostoru a důležitost respektující online komunikace. Rizikové sexuální chování: Žák má přiměřené znalosti o lidské sexualitě, reprodukčním zdraví a antikoncepci. Žák chápe rizika předčasněho a nechráněného sexu a možnosti prevence pohlavně přenosných chorob a nechtěného těhotenství. Žák zná formy sexuálního násilí a zneužívání a ví, kam se obrátit o pomoc. Žák si osvojuje zásady partnerských vztahů založených na respektu, rovnoprávnosti a odpovědnosti. Extremismus a projevy nesnášenlivosti: Žák dokáže definovat základní pojmy spojené s extremismem, rasismem, xenofobií a dalšími formami diskriminace. Žák chápe historické a sociální kořeny těchto jevů a jejich negativní dopady na společnost. Žák si osvojuje principy tolerance, respektu k odlišnostem a úcty k lidským právům. Žák dokáže rozpoznat projevy extremismu a nesnášenlivosti a reagovat na ně. Poruchy příjmu potravy: Žák má základní informace o anorexii, bulimii a dalších poruchách příjmu potravy,
--	---	--

		jejich příčinách a důsledcích. Žák si uvědomuje vliv médií a sociálních sítí na vnímání ideálu krásy. Žák ví, kam se obrátit o pomoc v případě podezření na poruchu příjmu potravy u sebe nebo u druhých. Sebepoškozování a sebevražedné tendence: Žák dokáže rozpoznat varovné signály sebepoškozování a sebevražedných myšlenek u sebe i u druhých. Žák ví, že v takových situacích je důležité vyhledat odbornou pomoc. Žák zná kontakty na krizové linky a další instituce poskytující psychologickou podporu. Právní vědomí: Žák má základní znalosti o právním systému České republiky a svých právech a povinnostech. Žák chápe principy právního státu a důležitost dodržování zákonů.
--	--	---

Vysvětlivky:

¹ Výstupy zde definované platí i pro programy realizované mimo výuku dotýkající se totožných témat. Důvod jejich realizace i mimo výuku úzce souvisí s analýzou současné situace naší školy, a proto se každá třída účastní mimo výuku takového programu, který pro ni v současné době dává největší smysl a mohl by nejlépe podpořit zdravý vývoj naší školní komunity.

² Bude realizováno i mimo výuku.

³ Bude realizováno i mimo výuku.

⁴ Bude realizováno i mimo výuku.

⁶ Bude realizováno i mimo výuku.

⁷ Bude realizováno i mimo výuku.

⁸ Bude realizováno i mimo výuku.

8. Témata prevence rizikového chování realizovaná mimo výuku

Tabulka 3-9: Témata prevence rizikového chování

Název programu	Rizika virtuální komunikace
Typ programu	Program prevence rizikového chování realizovaný preventistou PČR; přednáška
Stručná charakteristika programu	Program představí následující témata: závislosti (netolismus), fake news, osobní údaje, dark web, sexting, kybergrooming, kyberstalking, sociální sítě.
Realizátor	nrap. Aleš Brendl
Cílová skupina	9. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Termín	ještě v jednání
Zodpovědná osoba	Mgr. Libor Stuchlík

Název programu	Tvoje cesta načisto
Typ programu	Program prevence rizikového chování realizovaný preventistou PČR; přednáška
Stručná charakteristika programu	Protidrogová prevence
Realizátor	nrap. Aleš Brendl
Cílová skupina	8. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Termín	ještě v jednání
Zodpovědná osoba	Mgr. Libor Stuchlík

Název programu	Násilí
Typ programu	Program prevence rizikového chování realizovaný preventistou PČR; přednáška
Stručná charakteristika programu	Šikana, kyberšikana
Realizátor	nrap. Aleš Brendl
Cílová skupina	7. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Termín	ještě v jednání
Zodpovědná osoba	Mgr. Libor Stuchlík

Název programu	Děti bezpečně
Typ programu	Program prevence rizikového chování realizovaný preventistou PČR; přednáška
Stručná charakteristika programu	Program seznámí děti se základními pravidly bezpečného chování doma i venku, ve škole, BESIP.

Realizátor	nrap. Aleš Brendl
Cílová skupina	4. - 5. třída
Počet žáků v programu	40-50
Počet hodin programu	90 minut
Termín	ještě v jednání
Zodpovědná osoba	Mgr. Libor Stuchlík

Název programu	Turistický den
Typ programu	Sportovní činnost zaměřená na zdravý životní styl, udržování zdravého klima ve třídě
Stručná charakteristika programu	Žáci každý rok vyrazí k vytyčenému cíli a poznávají okolní krajinu.
Realizátor	ZŠ Pecka
Cílová skupina	1. - 9. třída
Počet žáků v programu	Celá škola
Počet hodin programu	2 x 1 vyučovací den
Termín	Bude upřesněno v září a květnu
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé

Název programu	Branný den
Typ programu	Sportovní činnost zaměřená na zdravý životní styl, první pomoc
Stručná charakteristika programu	Žáci každý rok dochází ke stanovištím, kde plní aktivity zaměřené na poskytnutí první pomoci, sportovní i dovednostní aktivity.
Realizátor	ZŠ Pecka
Cílová skupina	1. - 9. třída
Počet žáků v programu	Celá škola
Počet hodin programu	1 vyučovací den
Termín	Bude upřesněno v květnu
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé

Další akce – v jednání

Exkurze do NZDM Relax v Nové Pace (2. stupeň)

Sportovní den se Sazkou

POKOS

POKOS 4-9

Přednáška Alkohol je droga – Harazin Petr

Pohybová přednáška Buď zdravý a fit - Petr Gotvald (specialista na funkční trénink a pohyb,
Simona Schánílcová (nutriční terapeutka)

9. Kontakty

Metodička prevence při PPP v Jičíně Mgr. Šárka Pušová

- telefon: 602 620 020
- e-mail: s.pusova@prevencekhk.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Jičín – PPP a SPC KHK

- telefon: 493 533 505, 733 544 134
- e-mail: info@pppjicin.cz

Speciálně pedagogické centrum Jičín – PPP a SPC KHK

- telefon: 493 533 595
- e-mail: info@spcjicin.cz

Krajská školská koordinátorka prevence KHK Mgr. Jana Hrnčířová

- telefon: 725 547 168
- e-mail: jhrncirova@khk.cz

SPC Duháček Hradec Králové

- telefon: 720 966 925, 606 716 320
- e-mail: info@centrumduhacek.cz

SPC Liberec

- Mgr. Ivana Nováková – ředitelka SPC
- telefon: 724 327 874
- e-mail: novakova@spcliberec.cz

SPC Trutnov

- telefon: 731 582 421
- e-mail: spc.tu@centrum.cz

Městská policie v Jičíně

- pevná linka: 493 545 157
- pevná linka: 156 - linka měst. policie
- mobilní: 604 256 534
- e-mail: juryca@mujiicin.cz

Policie ČR — obvodní oddělení v Jičíně – oddělení prevence

- nprap. Aleš Brendl – preventista pro Jičínsko
- telefon: 702 020 491
- krph.podatelna@pcr.cz; ales.brendl@pcr.cz
- OOP Nová Paka, U Stadionu 37, 50901 Nová Paka, tel.: 974 532 651

HZS v Jičíně – ředitel územního odboru - plk. PhDr. Libor Zikeš, MBA

- telefon: 950 510 320
- e-mail: libor.zikes@hzscr.cz

OSPOD Nová Paka

- Mgr. Jana Vrbová (vedoucí odboru)
- e-mail: vrbova@munovapaka.cz
- telefon: 493 760 156
- Lenka Pechová, Dis. (kurátor pro děti a mládež),
- pechova@munovapaka.cz,

Ambulance dětské klinické psychologie – Oblastní nemocnice Jičín

- <https://detskapsychologie-nemjc.cz/>

Nízkoprahový klub pro děti a mládež Relax Nová Paka

- Bc. Pavlína Hlostová, DiS.,
- telefon: 736 511 556, 731 646 979
- e-mail: vedouci.relax@charitajicin.cz

Oblastní charita Jičín

- nízkoprahový klub Exit
 - telefon: 731 604 657, 8/731 123 748
 - e-mail: exit@charitajicin.cz

Nezisková organizace Sasanka

- telefon: 733 741 753, 733 741 051
- e-mail: vedouci.sasanka@charitajicin.cz

ProstorPro Hradec Králové

- <https://www.prostorpro.cz/kontaktni-osoby>

10. Evaluace

Hodnocení úspěšnosti Školního preventivního programu pro tento školní rok bude písemně zhotoveno v červnu 2027.

Evaluace se bude odrážet od odpovědí na následující otázky:

- Byla ve výuce realizována všechna témata prevence popsaná v tomto plánu?
- Kolik jim bylo reálně věnováno času v každé třídě? (bude vyznačeno v tabulce)
- Jaké soc. pat. jevy se tento školní rok ve škole vyskytly?
- Jaké další záležitosti byly v rámci ŠPP tento šk. rok řešeny? Jak bylo postupováno a jaká byla udělena opatření? (bude zaznamenáno do tabulky)
- Do jaké míry se podařilo naplnit stanovené cíle v tomto šk. roce?
- Jaký ohlas měla témata prevence realizovaná mimo výuku? Splnila svůj cíl?
- Jaké změny ve Školním preventivním plánu nastanou pro příští šk. rok?

V Pecce 31. 8. 2026

Mgr. Libor Stuchlík

Školní metodik prevence

Mgr. Šárka Kodymová

ředitelka školy

Příloha č. 1 – Krizový plán školy

Ohrožení života

- 1) Poskytnutí první pomoci zraněnému.
- 2) Zavolat záchrannou službu – 155
- 3) Zajistit ostatním žákům bezpečí.
- 4) Informovat vedení školy.
- 5) Informovat zákonné zástupce.

Návyková látka ve škole

- 1) V případě ohrožení zdraví žáka volat záchrannou službu.
- 2) Nález návykové látky a jeho zajištění, aby se neztratila.
→Látku nepodrobovat žádnému testu, neochutnávat, nepřesýpat.
- 3) Ihned informovat o nálezů vedení školy, ŠPP
- 4) Informovat Policii ČR.
→Předat látku Policii ČR.
- 5) Informovat zákonného zástupce.
- 6) Informovat OSPOD.
- 7) Udělení kázeňského opatření dle školního řádu.
- 8) Sepsat záznam.

Alkohol

- 1) V případě ohrožení zdraví žáka volat záchrannou službu.
- 2) Nález alkoholu a jeho zajištění.
- 3) Ihned informovat o nálezů vedení školy, ŠPP.
- 4) Informovat zákonného zástupce.
- 5) Informovat OSPOD.
- 6) Udělení kázeňského opatření dle školního řádu.
- 7) Sepsat záznam.

Tabákové výrobky

- 1) Nález je oznámen vedení školy
- 2) Je informován zákonný zástupce
- 3) Je informován OSPOD
- 4) Jsou udělena kázeňská opatření dle školního řádu.
- 5) Sepsat záznam.

Sebepoškozování

- 1) Učitel si všímá, že žák/žákyně má zranění po řezání se, pálení, škrábání, píchání jehlou, rozrušené hojící se rány.
- 2) Informuje třídního učitele a ŠPP.
- 3) Informuje zákonné zástupce.
- 4) ŠPP posoudí riziko → v případě rizika závažného poškozování i proti vůli ZZ odesílá žáka do spádového psychiatrického zařízení (kontaktování policie)
- 5) Pokud riziko není vysoké, tak předá do péče pedagogicko-psychologické poradny.

Kyberšikana

- 1) Učitel ihned informuje ředitele a ŠPP

A) Kyberšikana ve škole

- 1) ŠPP, ředitel školy a třídní učitel provede rozhovory (zjistí se závažnost, míra obvinění, potvrzení činu.
- 2) Oběť - zajistit ochranu, informovat zákonné zástupce, poskytnout kontakt na odborníka.
Agresor- blokovat agresora od oběti, informovat zákonné zástupce, zajistit důkazy.
- 3) Dle závažnosti volat OSPOD, Policii ČR.
- 4) Udělit kázeňské opáření agresorovi.
- 5) Sepsat záznam.

B) Kyberšikana mimo školu

- 1) Informovat rodiče oběti i agresora.
- 2) Poskytnout pomoc, kontakty
- 3) Předat Policii ČR, OSPOD

Příloha č. 2 – Krizový plán proti šikaně

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6.

Škola nejprve posoudí a odhadne závažnost šikany - zda je sama kompetentní šikanu šetřit a řešit nebo zdali požádá o pomoc zvenčí (např. pedagogicko-psychologickou poradnu, středisko výchovné péče, neziskovou organizaci).

Po celou dobu řešení škola zajišťuje ochranu informací a informátorů, jasně vyjadřuje negativní postoj k násilí a ukazuje, že je toto téma považováno za vážné. Doporučuje se dále pracovat s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany.

a. Co je a co není šikana

Jeden nebo více žáků úmyslně a většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci.

Základní formy:

- fyzická šikana: bití, vydírání, poškozování věcí, krádeže, sexuální násilí
- psychická šikana: nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině
- je obvykle opakované, často dlouhodobé
- jeho záměrem je oběti ohrožit, ponížit či zastrašit
- oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí

Šikana není:

- jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt
- vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor

b. Krizový plán

Postup při řešení šikany nebo podezření na šikanu:

- 1) Informovat třídního učitele, také školního metodika prevence a vedení školy, dohodnout další postup, je třeba postupovat velmi uvážlivě a citlivě, každý případ je jiný, dodržovat diskrétnost a důvěrnost informací, neřešit před celou třídou.
- 2) Zorientovat se v situaci, provést orientační šetření (školní metodik prevence ve spolupráci s třídním učitelem).
- 3) Zvážit, zda požádat o spolupráci okresního metodika prevence, zda provést, sociometrické testy, zda přivolat Policii ČR apod.,
- 4) postupovat v souladu s Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6.

Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto krocích:

- 1) Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi - v soukromí, upozornit, že případ nebude řešen před celou třídou. (třídní učitel, školní metodik prevence)
- 2) Nalezení vhodných svědků. (třídní učitel)
- 3) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky, nikoli však konfrontace obětí a agresorů. Zaměřit se na otázky - Kdo je obětí a kdo agresorem, Kolik jich je, Kdo je iniciátorem, Kdo je aktivním účastníkem, Co, kdy a kde dělali agresori obětím, Jak dlouho to trvá, (třídní učitel, školní metodik prevence).
- 4) Zajistit ochranu obětem. Znovu s nimi hovořit (velmi citlivě), pokud se lišila jejich výpověď od výpovědi svědků. Případně se spojit s rodiči oběti a požádat o pomoc a spolupráci. (třídní učitel, školní metodik prevence)
- 5) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi - snažit se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování. (třídní učitel, školní metodik prevence).
- 6) Svolat schůzku za účasti vedení školy, třídního učitele, školního metodika prevence. Projednat, zda se jedná o šikanu a v jaké závažnosti, jaká opatření učinit vzhledem k oběti a agresorovi i třídě jako celku, rozhodnout, kdo bude jednat s rodiči obětí a agresorů.
- 7) Pozvat do školy rodiče agresorů, seznámit je s navrženými opatřeními, požádat je o spolupráci, provést zápis.
- 8) Pozvat do školy rodiče oběti, ne však zároveň s rodiči agresora. Dohodnout další opatření a postup k nápravě situace. Provést zápis.

- 9) Třídní učitel oznámí případné potrestání viníků ve třídě a dá najevo, že škola nebude shovívavá k podobným projevům chování a že bude vyžadovat plnění Školního řádu. Třídu nadále sleduje a konzultuje postup se školním metodikem prevence.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

- 1) Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
- 2) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- 4) Pokračující pomoc a podpora oběti.
- 5) Nahlášení policii.
- 6) Vlastní vyšetřování.

c. Výchovná opatření

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí, ...). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků - klinických psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina). Další práce se třídou je v kompetenci třídního učitele, školního metodika prevence nebo výchovného poradce, případně jiných odborníků. Je třeba si uvědomit, že naším cílem není potrestat viníky, ale především zajistit nápravu a zlepšení vztahů ve třídě.

Pro potrestání agresorů lze užít následující výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy
- snížení známky z chování
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu
- ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Příloha č. 3 – Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka. Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Vliv školní neúspěšnosti

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost dítěte – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace)
- b) odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole - mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužitkovat. Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků.

Jedná se zejména o:

- a) individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- b) přímou intervenci učitele
- c) poskytování individuálních konzultací a doučování
- d) vypracování plánu pedagogické podpory
- e) vypracování IVP

Postup při řešení školní neúspěšnosti:

- a) Práce se žákem
- b) Zvýšená spolupráce s rodinou žáka
- c) Práce se sociálním klimatem třídy

Rodiče jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí zápisy v elektronických žákovských knížkách, v rámci konzultačních hodin a rodičovských schůzek. V první fázi zde třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) informuje zákonného zástupce a společně se domluví na dalším postupu.

- v případě, že zvolený model není funkční, TU domluví jednání s rodiči a žáky, kteří neprospívají
- je stanoven termín další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu – za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá učitel, popř. ředitelka školy, ŠPP
- při vysoké absenci žáka se koná jednání s rodiči preventivně – TU, žák a rodič, pracovník ŠPP
- na závěr školního roku je v případě potřeby podpora vyhodnocena na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže)
- v rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky)

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žákovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu – dílčí úkoly odpovídající žákovým vzdělávacím možnostem
- možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování • užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku.

